

Sağlık çalışanlarında lateks alerjisi

Latex allergy in health care workers

Hayriye Sarıcaoğlu, Sevil Ovalı Toka, Sema İpek Algan

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışmada hastanemizde çalışan sağlık personelinde lateks alerjisi sıklığının araştırılması, olguların klinik ve demografik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Yüz sağlık personeline doktor tarafından ayrıntılı bir anket uygulandı. Lateks alerjisini saptamak amacıyla tüm olgulara lateks ile prik test, lastik kimyasalları ve lateks eldiven parçası ile yama testi uygulandı. Serumda lateks spesifik Ig E analizi yapıldı.

Bulgular: Olguların 36'sı hemşire, 14'ü doktor, 50'si yardımcı sağlık personeliydi. Kırk altı kişide klinik belirtiler mevcut iken, 54 kişide klinik belirti yoktu. Klinik hastalık ile çalışma süresi, temas süresi (saat/gün), atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptandı. Beşi hemşire, biri yardımcı sağlık personeli olmak üzere toplam 6 olguda prik test pozitif saptandı. Bunların ikisinde lateks spesifik Ig E yüksek bulundu. Prik test pozitifliği ile meslek, klinik hastalık, çalışma ve temas süresi (saat/gün), lateks spesifik Ig E arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulundu. İki hemşire, ikisi yardımcı sağlık personeli olmak üzere dört olguda lateks spesifik Ig E yüksek bulundu. İkisinde prik test pozitif saptandı. Lateks spesifik Ig E düzeyi ile çalışma ve temas süresi (saat/gün), prik test arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulundu. Lateks eldiven parçası ile yapılan yama testi tüm olgularda negatif sonuçlandı. Yardımcı sağlık personelinin üçünde tiurammiks ile yapılan yama testi pozitif saptandı, bunlardan birinde merkaptobenzotiazol ile de pozitiflik saptandı.

Sonuç: Lateks alerjisi için tanımlanan risk faktörleri arasında lateks ürünleri ile sık teması olan meslek grupları önde gelmektedir. Anafaksiye kadar gidebilen reaksiyonlar olabileceğinden sağlık çalışanları gibi riskli bireylerde erken tip aşırı duyarlılık reaksiyonları gelişmesi halinde lateks alerjisi akla gelmelidir. (Türkderm 2013; 47: 94-8)

Anahtar Kelimeler: Doğal lateks, lateks alerjisi, lateks eldiven, sağlık personeli

Summary

Background and Design: We aimed to determine the frequency of latex allergy in our hospital and to evaluate the clinical and demographical features of the cases.

Materials and Methods: A detailed questionnaire was administered to healthcare workers by a physician. Skin prick test with latex and patch test with rubber chemicals and a piece of latex glove were performed for all healthcare workers. Latex-specific IgE was measured in serum.

Results: The study sample consisted of 36 nurses, 14 doctors, and 50 healthcare workers. While 46 subjects had symptoms, 54 subjects had no symptoms. The relationship of clinical disease with working duration, exposure duration (hour/day), history of atopy, and drug/food allergies was statistically significant. Five nurses and 1 healthcare worker had positive skin prick test. Two of them had positive latex-specific IgE. Positive skin prick test statistically significantly correlated with occupation, working duration, exposure duration (hour/day) and positive latex-specific IgE. Two nurses and 2 healthcare workers had positive latex-specific IgE. Two of them had positive skin prick test. Positive latex-specific IgE statistically significantly correlated with working duration, exposure duration, and positive skin prick test. Patch test with a piece of latex glove was negative in all subjects. Three healthcare workers had positive patch test with thiuram-mix, one of them had also positive patch test with mercaptobenzothiazole.

Discussion: One of the risk factors for latex allergy is occupations involving frequent exposure to latex products. Latex allergy should be taken into consideration if type I hypersensitivity reactions occur in occupational groups at risk for anaphylactic reaction. (Türkderm 2013; 47: 94-8)

Key Words: Natural latex, latex allergy, latex gloves, healthcare worker

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Hayriye Sarıcaoğlu, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
Tel: +90 224 295 07 01 E-posta: hayriye@uludag.edu.tr **Geliş Tarihi/Received:** 31.07.2012 **Kabul Tarihi/Accepted:** 05.11.2012

Türkderm-Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi Dergisi, Galenos Yaynevi tarafından basılmıştır.
Türkderm-Archives of the Turkish Dermatology and Venerology, published by Galenos Publishing.

Giriş

Doğal lateks, Hevea Brasiliensis olarak bilinen tropikal kauçuk ağacının özsuundan elde edilir (Şekil 1). Elastikiyet, esneklik, koruyuculuk ve dayanıklılık özelliklerinden dolayı yaklaşık 40,000 çeşit medikal ve tüketim ürünlerinin hammaddesini oluşturmaktadır. Latekse bağlı alerjik reaksiyon ilk olarak 1927' de tanımlanmıştır¹. Günlük hayatta yaygın olarak kullanılması nedeniyle, lateks alerjisi ülkemizde ve dünyada önemi gittikçe artan sağlık sorunu haline gelmiştir. Lateks ile temas hayatın ilk günlerinde başlar ve yaşla birlikte duyarlanma devam eder. Özellikle bazı risk gruplarında olmak üzere çeşitli reaksiyonlara neden olabilir. Latekse karşı gelişen reaksiyonların klinik spektrumu oldukça geniştir; basit iritan kontakt dermatitten, hayatı tehdit eden anafilaktik reaksiyonlara kadar değişebilir². Lateks duyarlılığının genel popülasyondaki prevalansı kesin olmamakla birlikte %1'e yakın olduğu bildirilmiştir³. Lateks alerjisi gelişimi için tanımlanan risk faktörleri arasında lateks ürünleri ile sık teması olan meslek grupları önde gelmektedir. Doğal lateks, sağlık alanında ilk defa 1851 yılında kullanılmaya başlanmıştır ve lateks eldiven kullanımının artması ile özellikle son dekadlarda önemli bir morbidite ve nadiren de mortalite nedeni haline gelmiştir. Sağlık çalışanlarında lateks alerjisi prevalansı %5-17 arasında değişen oranlarda bildirilmektedir^{4,5}.

Bu çalışmada, sağlık personelinde lateks alerjisi sıklığı araştırılarak olguların klinik, demografik özellikleri ve laboratuvar bulguları literatür verileri doğrultusunda tartışılmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Olgular

Çalışmaya hastanemizde çalışan 36 hemşire, 14 doktor ve 50 yardımcı sağlık personeli olmak üzere toplam 100 kişi dahil edilmiştir. Olgulara doktor tarafından; yaş cinsiyet, meslek, çalışılan bölüm, toplam çalışma süresi, günlük lateks eldiven maruziyet süresi, sistemik hastalık veya operasyon hikayesi, atopi hikayesi, besin-ilaç alerji hikayesi, eldiven kullanımı sırasında oluşan bulguların sorgulandığı anket uygulandı. Çalışma öncesinde Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alındı ve çalışmaya alınan olgulara Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu imzalatıldı.

Lateks prik testi

Deri prik testi için Stallergenes S.A. - France marka standart alerjen ekstraktları kullanıldı. Hastaların antihistaminik ilaçları test öncesi 5. günde, antidepresan ilaçları 20 gün önce kesildi. Alerjenler, ön kol volar yüze uygulandı. Pozitif kontrol olarak histamin ve negatif kontrol olarak gliserin salin kullanıldı. Değerlendirme 'European Academy of Allergology and Clinical Immunology' de yer alan kriterlere göre yapıldı. 15-20 dakika sonra pozitif kontroldeki papül çapının en az 3 mm olduğu durumda, lateks ile oluşan papül pozitif kontrolün 2 katı büyüklüğündeyse +4 pozitif; pozitif kontrol kadarsa +3 pozitif; pozitif kontrolün yarısı kadarsa +2 pozitif olarak değerlendirildi.

Lateks spesifik Ig E

Hastaların serumları ayrılarak -20 °C'de saklandı daha sonra serumlardan lateks spesifik IgE analizi yapıldı.

Deri yama testi

Tüm olgulara tiuram, kolofoni, merkaptomiks, merkaptobenzotiyazol ve lateks eldiven parçasıyla deri yama testi yapıldı. Deri belirtileri olan olgulara farklı bir alerjen madde ile gelişen kontakt dermatiti dışlamak amacıyla standart seri yama testi uygulandı.

İstatistiksel analiz

Sonuçların istatistiksel olarak değerlendirilmesi SPSS for Windows Version 13,0 istatistik paket programı kullanılarak yapıldı. Çalışmada sürekli değer alan değişkenler ortalama, standart sapma, maksimum-minimum değerleri ve yüzde oranları birlikte verildi. Verilerin analizinde pearson ki-kare testi kullanıldı. Sürekli değer alan yaş değişkeni için normallik testi Shapiro-Wilks testiyle yapıldı. P<0,05 istatistik olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular

Çalışmaya hastanemizde çalışan lateks eldiven kullanımı olan 100 sağlık personeli dahil edildi. Olguların 36'sı hemşire, 14'ü doktor, 50'si yardımcı sağlık personeliydi. Toplam 32 erkek, 68 kadın mevcuttu. Hemşirelerin yaş ortalaması 31,77, yardımcı sağlık personelinin yaş ortalaması 36,68, doktorların medyan yaşı 30,25 olarak hesaplandı. Elli altı kişi dahili bölümde, 16 kişi cerrahi bölümde, 28 kişi ameliyathane veya yoğun bakımda çalışmaktaydı. Kırk altı kişide klinik belirtiler mevcut iken, 54 kişide klinik belirti yoktu. Otuz dört kişide sadece deri belirtileri; 10 kişide deri ve solunumsal belirtiler; 1 kişide deri, solunumsal ve göz ile ilgili belirtiler; 1 kişide deri ve göz ile ilgili belirtiler vardı. Deri belirtileri olarak 2 kişide ellerde ürtikeryal plaklar mevcutken, kalan 44 kişide ekzematize plaklar mevcuttu. Solunumsal belirtiler hapşırık, burun akıntısı, burun tıkanıklığı ve kaşıntısı şeklindeydi. Göz ile ilgili belirtiler kızarıklık ve kaşıntı şeklindeydi. Olguların hiçbirinde anjiödem ve anafaksi öyküsü yoktu. Olguların klinik ve demografik özellikleri Tablo 1'de özetlenmiştir.

Hemşirelerin ortalama çalışma süresi 9,59 yıl, yardımcı sağlık personelinin 6,96 yıl, doktorların medyan çalışma süresi 4,5 yıl saptandı. Günde lateks eldiven ile ortalama temas süresi hemşirelerde 4,47 saat, yardımcı sağlık personelinde 4,68 saat, doktorlarda medyan süre 1 saat saptandı. Yirmi olguda sistemik hastalık, 50 olguda operasyon, 27 olguda atopi, 10 olguda gıda veya ilaç alerjisi öyküsü mevcuttu. Klinik hastalık ile çalışma süresi, temas süresi, atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunurken; sistemik hastalık ve operasyon öyküsü ile klinik hastalık arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmamıştır. Olguların risk faktörleri Tablo 2'de özetlenmiştir.

Şekil 1. Tropikal kauçuk ağacının özsuyu

Tablo 1. Olguların klinik ve demografik özellikleri

	Hemşire	Doktor	Yardımcı sağlık personeli
n	36	14	50
Cinsiyet			
Erkek	4	7	21
Kadın	32	7	29
Yaş			
Ortalama±SS	31,77±7,46	-	36,68±6,93
Median, min-max	-	30, 25-42	-
Bölüm			
Dahili	15	8	33
Cerrahi	4	3	9
Ameliyathane/YB	17	3	8
Klinik hastalık			
Var	24	1	21
Yok	12	13	29
Klinik Bulgu			
Deri	13	1	19
Deri+ solunum	7	-	2
Deri+ solunum + göz	1	-	-
Deri+ göz	1	-	-

Tablo 2. Klinik hastalık ile ilişkili risk faktörleri

	Hemşire	Doktor	Yardımcı sağlık personeli	p
Çalışma süresi (yıl)				<0,05
Ortalama±SD	9,59±7,65	-	6,96±5,18	
Median, min-max	-	4,5, 1-17	-	
Temas süresi (saat/gün)				<0,05
Ortalama±SD	4,47±3,55	-	4,68±2,47	
Median, min-max	-	1, 1-8	-	
Sistemik hastalık				>0,05
Var	10	-	10	
Yok	26	14	40	
Operasyon hikayesi				>0,05
Var	21	8	21	
Yok	15	6	29	
Atopi hikayesi				<0,05
Var	12	6	9	
Yok	24	8	41	
İlaç/gıda alerjisi öyküsü				<0,05
Var	6	-	4	
Yok	30	14	46	

Beşi hemşire, biri yardımcı sağlık personeli olmak üzere toplam 6 olguda prik test pozitif saptandı. Bunların ikisinde lateks spesifik Ig E yüksek bulundu. Prik test pozitifliği saptananların dördü ameliyathanede, biri dahili klinikte, biri cerrahi klinikte çalışmaktaydı. İkisinde atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi mevcuttu. Klinik olarak dördünde sadece deri belirtileri, ikisinde deri ve solunumsal belirtiler saptandı. İkisi deri belirtileri olarak ürtikeryal plaklar, diğerleri ekzematize plaklar tarifliyordu. Prik test pozitifliği ile meslek, klinik hastalık, çalışma ve temas süresi, lateks spesifik Ig E arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunurken; sistemik hastalık, operasyon öyküsü, atopi öyküsü, ilaç/gıda alerjisi arasındaki ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

İkisi hemşire, ikisi yardımcı sağlık personeli olmak üzere dört olguda lateks spesifik Ig E yüksek bulundu. İkisinde prik test pozitif saptandı. Prik testi pozitif olanlar ameliyathanede ve cerrahi klinikte çalışırken, negatif olanlardan biri ameliyathanede, diğeri dahili klinikte çalışmaktaydı. Prik testi pozitif olanlardan birinde atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi mevcuttu. Diğerlerinde atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi yoktu. İki hastada sadece deri belirtileri, bir hastada deri ve solunumsal belirtiler mevcutken, bir hastada klinik belirti yoktu. Lateks spesifik Ig E düzeyi ile çalışma ve temas süresi, prik test arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunurken; klinik hastalık, meslek, atopi ve operasyon öyküsü, gıda/ilaç alerjisi ile arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Lateks eldiven parçası ile yapılan yama testi tüm olgularda negatif sonuçlandı. Yardımcı sağlık personelinin üçünden tiurammiks ile yapılan yama testi pozitif saptandı, bunlardan birinde merkaptobenzotiazol ile de pozitiflik saptandı. Bu personellerin biri dahili klinikte, biri ameliyathanede, biri cerrahi klinikte çalışmaktaydı. Hiçbirinde atopi öyküsü ve ilaç/gıda alerjisi yoktu. Üçünde de sadece ekzematize plaklar şeklinde deri belirtileri mevcuttu. Tanısal test sonuçları Tablo 3'de özetlenmiştir.

Tartışma

Latekse karşı gelişen reaksiyonlar iritan ve alerjik reaksiyonlar şeklindedir. Lateks eldiven kullanımına bağlı reaksiyonlar içinde en sık iritan kontakt dermatit gözlenir. Eldivenin temas ettiği bölgelerde kaşıntılı, kuru, kabuklu, fissüre plaklar şeklinde ortaya çıkar. Eldivenin oluşturduğu oklüzyon ve mekanik iritasyon, pudraya bağlı oluşan

friksiyon sonucu ortaya çıkar. Tanı özellikle alerjik kontakt dermatit gibi diğer durumların dışlanması ile konulur. Çalışmamızda yer alan 100 kişinin 46'sında lateks eldiven kullanımı sonrası deri belirtileri gözlenmiştir. Bu olgularda lateks duyarlılığını saptamak amacıyla yaptığımız testlerden sadece 9'unda pozitiflik saptandı. Diğer olgulara farklı bir alerjen madde ile gelişen kontakt dermatiti dışlamak amacıyla standart seri yama testi uygulandı, ikisinde nikel ile pozitiflik saptandı. Kalan 35 olguda lateks eldiven kullanımına bağlı gelişen iritan dermatit olduğu düşünüldü. Heese A ve ark.⁶ lateks eldivene bağlı reaksiyon gelişen 432 hastada iritan reaksiyon oranını %40 olarak saptamışlardır. Çalışmamızda %35'lik iritan reaksiyon oranı Heese A ve ark.⁷ nın çalışmasına uygunluk göstermektedir.

Latekse bağlı alerjik reaksiyonlar tip I ve tip IV aşırı duyarlılık reaksiyonları şeklindedir. Tip I aşırı duyarlılık reaksiyonu lateks içeriğindeki suda çözünür proteinler tarafından oluşturulan Ig E aracılı bir reaksiyondur. Deri, mukoza, parenteral veya inhalasyon yolları ile temastan sonra 30 veya 60 dakika içinde gelişir. Hareketi kolaylaştırmak için eldivenlerin içine eklenen pudra lateks proteinlerine bağlanıp havaya karışarak inhalasyon yoluyla duyarlanma oluşturabilmektedir. Klinik belirtiler kontakt ürtikerden anflaksiye kadar gelişebilir. Tanı anamnez, serumda lateks spesifik Ig E, prik test veya kullanım testi ile konulur. Yalçın ve ark.⁷ sağlık personelinde lateks alerjisi oranını belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmada prik test ve lateks spesifik Ig E sonuçlarına göre lateks duyarlılığını %18,1 olarak saptamışlardır. Lin ve ark.⁸ 1253 sağlık çalışanının %6'sında hipersensitivite reaksiyonu öyküsü olduğunu saptarken, %12 oranında daha yüksek prik test pozitifliği saptamışlardır. Sonuç olarak lateks duyarlılığını erken saptamanın hayatı tehdit eden anafaktik reaksiyonları önleyebileceğini vurgulamışlardır. Buss ve ark.⁹ 260 sağlık çalışanının %57'sinde lateks eldiven kullanımı ile ilişkili klinik belirtiler saptarken, %4'ünde prik test pozitifliği saptamışlardır, olguların hiçbirinde lateks spesifik Ig E pozitifliği saptamamışlardır. Bizim çalışmamızda %6 oranında prik test pozitifliği, %4 oranında lateks spesifik Ig E pozitifliği saptanırken, %44 oranında lateks eldiven kullanıma bağlı klinik belirtiler gözlenmiştir. Çalışmamızın sonuçları Buss ve ark.⁹ nın çalışmasının sonuçları ile benzer olmakla birlikte onların çalışmasında lateks spesifik Ig E pozitifliği saptanmamıştır. Tip IV aşırı duyarlılık reaksiyonunda ise doğal latekse veya daha sıklıkla üretim aşamasında eklenen lastik kimyasallarına (thiuram mix, colopony, mercapto-mix, mercaptobenzothiazole) karşı alerji gelişmektedir.²

Önceleri doğal latekse karşı kontakt duyarlılık gelişmediği kabul edilirken Wyss ve ark.¹⁰ 1993'de lateks eldivene 3 aylık maruziyet sonrası ellerinde alerjik kontakt dermatit gelişen ilk olguyu bildirmişlerdir. Hastanın lastik kimyasalları ile yapılan yama testi, prik testi, lateks RAST değerleri negatifken, doğal lateks ile yapılan yama testi pozitif saptanmıştır. Takip eden yıllarda bir çok olgu bildirilmiştir. Bu konuda Bendewald ve ark.¹¹ nın yaptığı bir araştırmada; lateks ürünleri ile teması olan ve kontakt dermatit tarifleyen 148 hastaya doğal lateks ile uygulanan yama testi sonucunda olguların %2'sinde pozitif sonuç geliştiği bildirilmektedir. Miri ve ark.¹² ise 13 hastanın ameliyathane personelinde doğal lateks ile yama testi oranını %16,7 bulmuşlardır. Bizim çalışmamızda personelin tamamında lateks içeren eldiven parçasıyla yapılan yama testi negatif sonuçlanmıştır. Bu farklı sonuç olgu sayısının azlığı yanında, farklı lateks kaynakları kullanılmasından kaynaklanmış olabilir.

Tablo 3. Tanısal testler

	Hemşire	Doktor	Yardımcı sağlık personeli
Lateks-splgE			
Pozitif	2	-	2
Negatif	34	14	48
Yama Testi			
Pozitif	-	-	3
Negatif	36	14	47
Deri Prick Testi			
Pozitif	5	-	1
Negatif	31	14	49

Doğal lateks ürünlerine karşı gelişen Tip IV aşırı duyarlılık reaksiyonu sıklıkla üretim aşamasında eklenen kimyasallara ve antioksidan maddelere karşı gelişmektedir. Bu maddelerden en sık thiuram mix ile pozitiflik bildirilmiştir². Cao ve ark.¹³ lastik kimyasalları ile alerjik kontakt dermatit gelişen, 16'sı sağlık personeli olan 23 olgu bildirmişlerdir. Tüm hastalarda carbamate, thiuram, 2-mercaptobenzothiazole ve 1,3-diphenylguanidine kimyasallarından en az biri ile yama testi pozitifliği saptanmıştır. Ergin ve ark.¹⁴ kontakt dermatit tanımlayan 26 sağlık personeline tiurammiks, merkaptomiks, merkaptobenzotiazol ile yama testi uygulamışlardır, birinde thiuram-miks ile pozitif yanıt saptanmıştır. Çalışmamızda literatür ile uyumlu olarak 3 hastada thiuram mix ile, birinde ek olarak mercaptobenzothiazole ile pozitiflik saptanmıştır.

Lateks alerjisi gelişmesinde bazı meslek gruplarının yanında farklı risk faktörleri de mevcuttur. Spina bifida veya ürogenital anomaliler, maruziyet süresi, atopi öyküsü, geçirilen cerrahi girişim sayısının lateks alerjisi için risk oluşturduğu düşünülmektedir². Arellano ve ark.¹⁵'nin yaptığı çalışmada atopi öyküsü olan sağlık çalışanlarında lateks alerjisi %24 oranında bulunmuştur. Bu oran lateks duyarlılığı prevalansına göre daha yüksektir. Bizim çalışmamızda 100 olgudan 27'sinde atopi öyküsü mevcuttu. Bunların 9'unda klinik hastalık, üçünde prik test pozitifliği ve lateks spesifik Ig E pozitifliği saptandı. Bu değerlere göre çalışmamızda atopi öyküsü olan sağlık çalışanlarında lateks duyarlılığı %11,1 saptanmıştır. Atopi öyküsü ile klinik hastalık arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunurken, prik test pozitifliği ve lateks spesifik Ig E pozitifliği ile ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Lateks maruziyetinin süresi ile lateks duyarlılığı ve alerjisi arasındaki ilişki olduğu bir çok çalışmada ortaya konmuştur. Lin ve ark.⁸'nin sağlık personeline yaptıkları bir çalışmada latekse 2000 saat süre ile (yaklaşık 2 yıllık çalışma süresi) maruziyet sonrasında birçok olguda duyarlanma geliştiği, 9000 saat süre ile maruziyet sonrasında %80'den fazla olguda alerji geliştiği saptanmıştır. Vangveeravong ve ark.¹⁶'nin dış hekimliği öğrencilerinde yaptığı çalışmada birinci yıl öğrencilerinde lateks prik test pozitifliği %3,2 saptanırken; ikinci yıl öğrencilerinde %20,8 bulunmuştur. Sonuç olarak lateks ile ne kadar uzun süre temas edilirse duyarlanma riski o kadar artmaktadır. Çalışmamızda da klinik hastalık, prik test pozitifliği, lateks spesifik Ig E pozitifliği ile çalışma süresi ve günlük temas süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Çalışmamızda prik test pozitifliği olan altı olgudan dördü ameliyathanede, biri cerrahi klinikte çalışmaktadır. Lateks spesifik Ig

E pozitifliği olan dört hastanın ikisinde prik test pozitif saptanmıştır, ikisinde prik test negatiftir, biri ameliyathanede çalışmaktadır. Lastik kimyasalları ile yapılan yama testi ile pozitiflik saptanan üç olgudan biri yoğun bakımda, biri cerrahi klinikte çalışmaktadır. Olguların çalıştıkları bölümle ilgili olarak lateks eldiven ile maruziyetleri daha fazladır. Sonuç olarak lateks ürünleriyle teması olan sağlık çalışanları gibi riskli bireylerde erken tip aşırı duyarlılık reaksiyonları gelişmesi halinde öncelikle lateks alerjisinin akla gelmesinin uygun olacağı kanısındayız.

Kaynaklar

1. Frankland AW: Latex allergy. Clin Exp Allergy 1995;25:199-201.
2. Taylor JS, Erkek E: Latex allergy: diagnosis and management. Dermatol Ther 2004;17:289-301.
3. Sussman GL, Beezhold DH, Liss G: Latex allergy: historical perspective. Methods 2002;27:3-9.
4. Edlich RF, Woodard CR, Hill LG, Heather CL: Latex allergy: a life-threatening epidemic for scientists, healthcare personnel, and their patients. 2003;13:11-9.
5. Deval R, Ramesh V, Prasad GB, Jain AK: Natural rubber latex allergy. Indian J Dermatol Venereol Leprol 2008;74:304-10.
6. Heese A, Peters KP, Koch HU: Type I allergies to latex and the aeroallergenic problem. Eur J Surg Suppl 1997;(579):19-22.
7. Yalçın AD, Çakın Ö, Polat HH, Terzioğlu E: Sağlık personelinin meslek hastalığı: Lateks alerjisi. Erciyes Tıp Dergisi 2011;33:103-10.
8. Lin CT, Hung DZ, Chen DY et al: A hospital-based screening study of latex allergy and latex sensitization among medical workers in Taiwan. J Microbiol Immunol Infect 2008;41:499-506.
9. Buss ZS, Fröde TS: Latex allergen sensitization and risk factors due to glove use by health care workers at public health units in Florianopolis, Brazil. J Investig Allergol Clin Immunol 2007;17:27-33.
10. Wyss M, Elsner P, Wüthrich B, Burg G: Allergic contact dermatitis from natural latex without contact urticaria. Contact Dermatitis 1993;28:154-6.
11. Bendewald MJ, Farmer SA, Davis MD: Patch testing with natural rubber latex: the Mayo Clinic experience. Dermatitis 2010;21:311-6.
12. Miri S, Pourpak Z, Zarinara A et al: Prevalence of type I allergy to natural rubber latex and type IV allergy to latex and rubber additives in operating room staff with glove-related symptoms. Allergy Asthma Proc 2007;28:557-63.
13. Cao LY, Taylor JS, Sood A, Murray D, Siegel PD: Allergic contact dermatitis to synthetic rubber gloves: changing trends in patch test reactions to accelerators. Arch Dermatol 2010;146:1001-7.
14. Ergin Ş, Baysal V: Sağlık Personeline Lateks Alerjisi Prevalansının Araştırılması. T Klin Allerji Astım 2001;3:11-7.
15. Arellano R, Bradley J, Sussman G: Prevalence of latex sensitization among hospital physicians occupationally exposed to latex gloves. Anesthesiology 1992;77:905-8.
16. Vangveeravong M, Sirikul J, Daengsuwan T: Latex allergy in dental students: a cross-sectional study. J Med Assoc Thai 2011;94(Suppl 3):1-8.